Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101033

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-10-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Буняк Наталія Михайлівна
2. Nataliia M. Buniak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2075-0365

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Селекція і насінництво сільськогосподарських культур

Дата захисту: 07-12-2023

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача: Носівська селекційно-дослідна станція Миронівського інституту пшениці імені В. М. Ремесла Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 14244013

Місцезнаходження: вул. Миру, буд. 1, с. Дослідне, Носівський р-н., 17131, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 2758

Повне найменування юридичної особи: Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496863

Місцезнаходження: вул. Центральна, буд. 68, с. Центральне, Миронівський р-н., 08853, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Носівська селекційно-дослідна станція Миронівського інституту пшениці імені В. М. Ремесла Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 14244013

Місцезнаходження: вул. Миру, буд. 1, с. Дослідне, Носівський р-н., 17131, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Селекційно-генетичні особливості створення вихідного матеріалу для селекції сортів ячменю ярого голозерного

2. Breeding and genetic features of creating source material for hulless spring barley variety development

Реферат:

1. У дисертації наведено теоретичне узагальнення і практичне вирішення наукового завдання зі створенні нового вихідного матеріалу для селекції ячменю ярого голозерного на продуктивність, стійкість до вилягання та збудників хвороб. Це досягнуто шляхом селекційно-генетичної оцінки колекційних зразків ячменю ярого за урожайністю і кількісними ознаками з врахуванням взаємодії «генотип-середовище» в різних екологічних умовах та визначенням успадковування елементів структури урожайності в гібридних популяціях ячменю ярого голозерного в умовах північного Лісостепу України. Впроваджено в селекційний процес нові лінії та створено нові сорти ячменю з поєднанням високої врожайності, стабільності, і стійкості до найбільш поширених хвороб. Уперше встановлено морфологічні та біохімічні особливості колекційних зразків ячменю ярого голозерного і плівчастого, та виділено нові джерела за продуктивністю, стійкістю до

абіотичних та біотичних чинників із визначенням їх селекційної цінності. Сорт-стандарт Взірець та зразок CDC McGwire є цінним вихідним матеріалом для селекції на стійкість до листових хвороб. За високим показником вмісту білка (≥ 16,0 %) виділено зразки Діантус, Ли-1059, Ли-1096, Ли-1089, Erie та Gateway; з високим вмістом крохмалю (≥ 60,0 %) виділено зразки голозерного ячменю: CDC ExPlus, Roseland, CDC Lophy-1, CDC McGwire, CDC Gainer, CDC Clear. У співавторстві створено сорти ячменю ярого Світоч Носівський та Носівчанин (частка авторства в кожному сорті – 15 %), які внесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні. Передано до Українського інституту експертизи сортів рослин для проходження державної кваліфікаційної експертизи сорти ячменю ярого Губернаторський та Диво Носівщини.

2. The dissertation provides theoretical generalization and practical solution to the scientific task of creating new source material in hulless spring barley breeding for productivity, lodging resistance, and disease resistance. This was achieved by establishing breeding and genetic evaluation of spring barley collection samples in terms of productivity and quantitative traits when taking into account the "genotype–environment" interaction in various ecological niches and determining the inheritance of yield components in hybrid populations of hulless spring barley in the conditions of the northern Forest Steppe of Ukraine. New barley lines were introduced into the breeding process, and new barley varieties with a combination of high yield, stability, and resistance to the most common diseases were created. For the first time, the morphological and biochemical features of collection samples of hulless and covered spring barley were determined, and new sources were identified in terms of productivity, resistance to abiotic and biotic factors, and their breeding value was determined. The varieties Vzirets` and CDC McGwire were identified as valuable source material in breeding for resistance to foliar diseases. The samples Dianthus, Li-1059, Li-1096, Li-1089, Erie, and Gateway were identified for their high protein content (≥ 16.0%), while the hulless barley samples CDC ExPlus, Roseland, CDC Lophy-1, CDC McGwire, CDC Gainer, and CDC Clear were for high starch content (≥ 60.0%). In co-authorship, were created the barley varieties Svitoch Nosivskyi and Nosivchanyn (the share of authorship in each variety is 15%) which were put on the State Register of Plant Varieties Suitable for Dissemination in Ukraine. Spring barley varieties Dyvo Nosivshchyny, and Hubernatorskyi were developed and submitted for the state qualification examination to the Ukrainian Institute for Plant Variety Examination.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Буняк Н. М. Оцінка колекційних зразків ячменю ярого за комплексом цінних господарських ознак в умовах Носівської селекційно-дослідної станції. Вісник Уманського національного університету садівництва. 2023. №1. С. 7–17. DOI: https://doi.org/10.32782/2310-0478-2023-1-7-17
- Hudzenko V.M., Buniak N.M., Tsentylo L.V., Demydov O.A., Fedorenko I.V., Fedorenko M.V., Ishchenko V.A., Kozelets H. M., Khudolii L.V., Lashuk S.O., & Syplyva N.O. Evaluation of grain yield performance and its stability in various spring barley accessions under condition of different agroclimatic zones of Ukraine. Biosystems Diversity. 2022. Vol. 30, Iss. 4. P. 406–422. DOI: https://doi.org/10.15421/012240
- Hudzenko V., Tsentylo L., Demydov O., Khudolii L., Buniak N., Fedorenko I., Fedorenko M., Kozelets H., Syplyva N., Lashuk S., Gaidai A., Petrenko V., Rybalko Y., Suddenko Y. GGE biplot elucidation of spring barley

yield performance under multivarious conditions of Ukraine. Romanian agricultural research. 2023. No. 40. P. 177–188. DOI : doi.org/10.59665/rar4017
- Буняк Н. М. Ступінь фенотипового домінування кількісних ознак у гібридних популяцій F1 голозерного ячменю. Аграрні інновації. 2023. № 19. С. 127–133. DOI: https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2023.19.20
- Hudzenko V. M., Polishchuk T. P., Sardak M. O., Buniak N. M., Ishchenko V. A. Multi-environment trials of spring barley genotypes (Hordeum vulgare L.) in the final stage of breeding process. Electronic Journal of Plant Breeding. 2019. Vol. 10, No. 4. P. 1435–1440. DOI:10.5958/0975-928X.2019.00183.2
- Hudzenko V., Polishchuk T., Demydov O., Sardak M., Buniak N., Ishchenko V. Identification of Spring Barley Breeding Lines With Superior Yield Performance and Stability. Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis. 2020. Vol. 68, N.6. P. 947–958. DOI: https://doi.org/10.11118/actaun202068060947

Наукова (науково-технічна) продукція: сорти рослин

Соціально-економічна спрямованість: створення принципово нової продукції (матеріалів, технологій тощо) для забезпечення експортного потенціалу та заміщенню імпорту

Охоронні документи на ОПІВ:

Сорти рослин, породи тварин

Свідоцтво про авторство на сорт рослини №210748. Ячмінь звичайний (ярий) Світоч Носівський. Сардак М. О, Сардак М. І., Буняк Н. М., Буняк Н. Мих., Дворська С. В.; Заявка № 19020004 12. Свідоцтво про авторство на сорт рослини №220526. Ячмінь звичайний (ярий) голозерний Носівчанин. Сардак М. О, Сардак М. І., Буняк Н. М., Буняк Н. Мих., Дворська С. В.; Заявка № 20020019

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U100207 0121U108654

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Демидов Олександр Анатолійович

2. Oleksandr A. Demydov

Кваліфікація: д.с.-г.н., професор, академік, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496863

Місцезнаходження: вул. Центральна, буд. 68, с. Центральне, Миронівський р-н., 08853, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сабадин Валентина Яківна

2. Valentyna Y. Sabadyn

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8397-8973

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новицька Наталія Валеріївна

2. Nataliia V. Novytska

Кваліфікація: д. с.-г. н., доц., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7645-4151

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуменюк Олександр Володимирович

2. Oleksandr V. Humeniuk

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1147-088X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496863

Місцезнаходження: вул. Центральна, буд. 68, с. Центральне, Миронівський р-н., 08853, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заїма Олексій Андрійович
2. Oleksii A. Zaima

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5714-6308

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496863

Місцезнаходження: вул. Центральна, буд. 68, с. Центральне, Миронівський р-н., 08853, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Кириленко Віра Вікторівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Кириленко Віра Вікторівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Федоренко Марина Вікторівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна